

سیاست فردا

مچا فردا

پیشخوان

مشکل سپنتا در حال حل شدن است

ایسنا: نماینده‌ز زرتشتیان در مجلس شورای اسلامی با تأکید بر اینکه «هیچ گاه رئیس مجلس دستوری مبنی بر تغییر قانون نحوه شرکت اقلیت‌های دینی در انتخابات را صادر نکرده است»، افزود: اتفاقاً ناظر مثبت سران قوا و پیگیری‌های انجام شده، مشکل سپنتا نیکنام از مسیر قانونی در حال حل شدن است. اسفندپار اختیاری اظهار کرد: در صورتی که منافع کل کشور از اینتا در نظر گرفته می‌شود، پرونده سپنتا نیکنام هیچ وقت به این نقطه نمی‌رسید.

جبهه مردمی اجماع نبود

ایلتنا: عضو جبهه مردمی با تأکید بر اینکه در جریان اصولگرایی باید به یک وحدت بییش از آنچه در جمنان اتفاق افتاد برسیم، گفت: آن وحدت حداکثری بود؛ اما باید این حداکثر افزایش پیدا کند و معتقدم جمنان جمع حداکثری ۷۰ درصدی بود، اما اجماع نبود. حمیدرضا حاجی بابایی در پاسخ به این سؤال که هیات مشورتی جمنان قرار است چه راهبردی داشته باشد، گفت: بحث درباره جبهه مردمی این است که تشکیلاتی شکل گرفت و به انتخابات برسد و آن را بر گزار نکرد و اکنون باید بررسی و آسیب‌شناسی کنند و بر اساس آن ببینند برای آینده چه باید کرد و این کار عقلانی و عادی است که باید با دقت و توجه مورد پیگیری قرار گیرد.

اصلاحات در شورای عالی اصلاح طلبان

فارس: سخنگوی حزب کارگزاران سازندگی گفت: طی یک یا دو ماه آینده اصلاحاتی در شورای عالی سیاست‌گذاری انجام و اعلام می‌شود. حسین مرعشی‌اعلام کرد: نباید اجازه‌دهیم اکنون که مردم به اصلاحات اعتماد کرده‌اند امید به جبهه اصلاحات از بین برود. با همه انتقاداتی که به دولت، نمایندگان فراکسیون امید، اعضای شورای شهر و شهرداری داریم باید مردم را به آینده عمومی کشور، نظام و اصلاحات امیدوار نگه داریم.

تسخیر «لانه» دبر تر اتفاق می‌افتاد، به ضرر ما بود

مهر: محمدرضا باهنر معتقد است که اگر تسخیر سفارت آمریکا در سال ۵۸ دبرتر اتفاق می‌افتاد، بیشتر به ضرر ایران بود. وی با تأکید بر این مطلب که اگر تسخیر لانه جاسوسی دبر تر اتفاق می‌داد، بیشتر به ضرر ما می‌شد گفت: عده‌ای همان زمان به‌طور سوادانگارانه‌ای می‌گفتند که ما با آمریکا مشکلی نداشتیم و می‌توانستیم با این کشور کنار بیاییم، اما امروز کلاماً مشخص شده که ما به هیچ‌وجه نمی‌توانیم با خوی استکباری حکام آمریکا کنار بیاییم و آنها هم هیچ‌وقت نتوانسته‌اند با ما کنار بیایند.

مسئولان مانع خروج متهمان مالی از کشور شوند

ایسنا: نایب‌رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس گفت: از دستگاه‌های قضایی، اطلاعاتی و امنیتی کشور خواستارم تا زمانی که برای فردی اتهام وجود دارد از خروج این افراد از کشور جلوگیری کنند. قاسم احمدی لاشکی درباره تحقیق و تفحص از صندوق ذخیره فرهنگیان بیان کرد: چند ماهی است که صندوق ذخیره فرهنگیان مورد بررسی کمیته تحقیق و تفحص قرار گرفت است. اما هنوز مساله قطعی نیست و بهتر است تا زمانی که این موضوع در صحن مجلس قرائت نشده وارد جزئیات مساله نشویم. این عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس ادامه داد: اگر بتوانیم ممناعت افراد مورد اتهام مالی برای خروج از کشور را قانونی کنیم و به صورت یک استفسار به آن را عنوان نماییم و با اینکه طری رادر این خصوص آماده کنیم که یک ماده واحده و تکمیلی باشد آن‌شالله کام بلندی در رسیدگی به اتهامات برداشته‌ایم.

فرصتی که از دست رفت

یادداشت مهمان

علی بیگلری

استاد دانشگاه شهید بهشتی

چیز دیگری است؛ آمریکا به دنبال آن است که به‌صورت مستقیم اختلافات را حل کند. ۲- چرا باید از مذاکره بترسیم؟ پیش از این روحانی تابوی رابطه را شکسته است. او در فرودگاه جان اف کندی با اوباما گفت‌وگو کرد و از عاقبت بازخوردهای آن در تهران نترسید؛ اما این بار به نظر، او مصالح دیگری را در نظر گرفته است. او ترامپ را دشمن ایران می‌داند، اما هیچ دشمنی‌ای تا ابد ماندگار نیست؛ همان‌طور که دشمنی کوبا و آمریکا دچار نفرین ابدی نشد. پس نباید از مذاکره ترسید. به‌نظرم مذاکره با دشمنان مهم‌تر از مذاکره با دوستان است؛ پس لازم بود روحانی به ترامپ پاسخ مثبت بدهد، مهم نبود چه اتفاقی می‌افتد، مهم آن

بود که ایران راه گفت‌وگو را نبیند، حالا در جهان می‌گویند این تهران بود که پای میز مذاکره نیامد. ۳- روحانی پیام ترامپ را بی‌پاسخ گذاشت و در عوض منتظر شش‌رکای اروپایی شد. او دل به ماکرون جوان بسته است؛ در حالی که ماکرون پیش از آنکه بخواهد برای تهران مؤثر باشد، می‌خواهد خودش را به فرانسوی‌ها اثبات کند. او باید پاسخگوی سرمایه‌گذاران فرانسوی باشد و در اتحادیه اروپا هم می‌خواهد خودش را ثابت کند. اروپا اقتصاد در هم تنیده‌ای با آمریکا دارد؛ پس باید در شطرنج سیاست مهره‌ها را به درستی تکان بدهیم. ۴- روحانی در مذاکره با آمریکا می‌توانست زمین

بازی را عوض کند. این تغییر باعث می‌شد در آینده رویکردها را هم عوض کرد. این مذاکره می‌توانست پایانی باشد بر جنگ شعارها. نمی‌توان با شعار رابطه با آمریکا را مدیریت کرد، در عرض چند دقیقه پس از سخنرانی ترامپ، حسن روحانی همتای ایرانی‌ او در تلویزیون ایران برای انسکار ادعاهای ترامپ ظاهر شد. روحانی گفت: «آنچه امشب شنیدیم، تکرار همان اتهامات و توهین‌های بی‌اساس است که در طول ۴۰ سال گذشته شنیده‌ایم.» آیا زمان آن فرا نرسیده است که از حرف‌های تکراری را کنار بگذاریم؟ دو طرف با وجود همه اختلافات اشتراکاتی نیز با هم دارند، پس رهبران هر دو کشور باید روابط خود را در حالت تعادل نگاه

می‌رسد. ترامپ ایران را به فعالیت‌های برهم‌زننده ثبات جهانی متهم می‌کند و در آن سور روحانی سخنان رئیس‌جمهور آمریکا را دور از شأن دیپلماتیک می‌داند. همه چیز برای شکل‌گیری یک رابطه مؤثر دوباره به‌هم می‌ریزد. آمریکایی‌ها می‌گویند ایران تنها از لحاظ تکنیکی به برجام پایبند بوده است، اما موشک‌های بالستیک تهران باید تکلیفش مشخص شود. آن‌ها یک لیست بلندآز محدودیت‌های جدید برای ایران به نام «برنامه غروب» را تدوین می‌کنند تا تهران را به تعبیر خودشان کنترل کنند. برنامه غروب، تنها محدودیت دوباره تهران نیست؛ بلکه غروب دوباره رابطه شکننده دو کشور نیز هست.

پیشنهاد فرانسوی

روزی که به پیروزی رسید، روزنامه الاهرام نوشت که مردمی شگفت‌انگیز به قدرت رسیده و همه باید کمر بندهای خود را سفت ببینند. ترامپ همیشه همه را غافلگیر می‌کند. او چندین بار نیمه‌های شب در توئیتر خود به عزل و نصب اعضای کاخ سفید پرداخته است، یا ممکن است برای چینی‌ها پیام تبریک بنویسد و روز بعد آنها را به‌شدت مورد حمله قرار دهد، اما هیچکس فکر نمی‌کرد در روزهایی که رابطه‌اش با ایرانی‌ها به‌شدت تیره و تار است، او به آنها پیشنهاد بدهد که می‌خواهد با روحانی دیدار کند.

بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت‌خارجه گفته بود که روحانی این دیدار را نپذیرفته است. البته سارا استدرز، سخنگوی کاخ سفید، در ابتدا چنین درخواستی را انکار کرد و گزارش‌ها در این باره را کذب خواند؛ اما پاسخ هدر ناوترت، سخنگوی وزارت‌خارجه آمریکا به این سؤال متناقض بود. سخنگوی وزارت‌خارجه آمریکا در پاسخ به سؤالی در این باره گفت: «می‌دانم که هم‌وزیر خارجه موضعی را مطرح کرده‌بود…مقام‌های ایرانی نه‌گفتند مسئله پایان یافت.» ناوترت پرسید شد آیا ایرانی‌ها در خواست دیدار با ترامپ رازد کردند؟ که او پاسخ مثبت داد. حال روزنامه‌واشنگتن پست در آخرین شماره خودابعاد جدیدتری از این خبرارمنتشر کرده است و می‌نویسد: تنها چند ساعت پس از آن که دونالد ترامپ در نوزده سپتامبر در مجمع عمومی سازمان ملل متحد حکومت ایران را یک یاغی خواند، دولت آمریکااز ماکرون خواست‌بسیار دیدار میان رؤسای جمهوری ایالات متحده و ایران را نیویورک

بسته‌چینی کند. به گفته مقام‌هایی که واشنگتن زیمت‌نامشان را فاش نکرده، در خواست‌واشنگتن ر کمس تیلرسن، وزیر خارجه آمریکا،به اطلاع مقام‌های فرانسوی رسید.پاسخ ایرانی‌ها به این درخواست،همان طور که پیش‌تر از سوی سخنگوی وزارت‌خارجه ایران هم‌اعلام‌شده‌بود،منفی بود. به‌نوشته‌واشنگتن پست، فرانسوی‌ها به آمریکا کاپی‌ها اطلاع دادند که طرف ایرانی فکر نمی‌کند که دونالد ترامپ جدی باشد و

این درخواست را نوعی زیرنگ تلقی کرده است. البته گفته می‌شود که در ۲۰ سپتامبر تیلرسن از طرفی خواسته بوده که ابعاد مذاکره با سایر مقامات در ایران را بررسی کند.

مسئله اتمی ایران را حل کنیم». البته روحانی مدتی بعد می‌گوید که با یک جلسه و یک دیدار هیچ چیز حل نمی‌شود. ما مشکلات فراوانی داریم و سیاست خارجی یک «یک‌راه‌هموار» نیست.

غروب دوباره رابطه

ارتباط مستقیم ایران و آمریکا خیلی زود به پایان می‌رسد. اوباما جای خودش را به ترامپ می‌دهد. او که حتی پیش از رسیدن به کاخ سفید برجام را مایه شرمساری دم‌وکرات‌ها می‌داند، به‌محض آنکه به قدرت می‌رسد، می‌گوید برای این قرارداد برنامه ویژه دارد. حتی در آخرین مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک مجادلات کلامی به بالاترین سطح خود

علی خرم: اگر در خواست قبل از سخنرانی ترامپ بود، روحانی باید آن را قبول می کرد

علی خرم، کارشناس مسائل بین‌الملل معتقد است تصمیم حسن روحانی در خصوص عدم قبول دیدار با دونالد ترامپ، تصمیم درستی بوده؛ چرا که سخنان ریاست‌جمهوری ایالات متحده آمریکا در مجمع عمومی سازمان ملل علیه ایران بسیار تند و همراه با هتاکی بوده است. علی خرم در گفت‌وگو با «جامعه فردا» می‌گوید: اگر در خواست ملاقات قبل از سخنرانی ترامپ در سازمان ملل علیه ایران بود، روحانی باید آن را قبول می کرد؛ اما وقتی رئیس جمهوری آمریکا آن سخنان تند همراه

باهتاکی علیه ایران را زده، نمی‌توان قبول کرد که روحانی در خواستش را برای ملاقات بپذیرد. حتی اگر ملاحظات داخلی نداشت هم درست نبود که پس از آن توهین‌ها میانجی‌گری ماکرون را قبول کند. ترامپ و تیلرسون باید بداندن وقتی علیه کشوری اینچنین تند برخورد می‌کنند و حتی کار به هتاکی می‌کنند، طبیعی است که رئیس‌جمهور آن کشور حاضر نمی‌شود آنها را ببیند و پای میز مذاکره بنشیند. آنگاه باید در نظر داشته باشند که نمی‌توان ابتدا هتاکی کرد و سپس یکی را برای میانجیگری فرستاد و در خواست کرد که با همدیگر ملاقات و گفت‌وگو کنیم. اگر آنها برای مذاکره جدی بودند، هرگز این سخنان تند را، آن هم چند ساعت قبل از پیشنهاد به ماکرون، در مجمع عمومی نمی‌زدند. در دوران ریاست‌جمهوری باراک اوباما او بسیار محترمانه برخورد کرد و در سخنرانی آقای روحانی حاضر شد و نشست، طبیعی است که این رفتار به آرام شدن فضا کمک و راه گفت‌وگو و مذاکره را هموار کرد. به نظر من ترامپ به دلیل شکست‌هایی در پی‌ایش در سیاست داخلی و خارجی‌اش، بسیار آشفته است.

دارند. با وجود اینکه ایران و آمریکا، منافع متفاوتی دارند، اما منافع امنیتی هر دو کشور می‌تواند به‌عنوان عوامل مشترک و واسطه‌ای باشد تا سایر اختلافات نیز حل شود. مانند‌از بین بردن داعش یا مقابله با استقلال طلبی کردها و حفظ تمامیت عراق.

۵- گفت‌وگو بیسن ایران و آمریکایی‌ها، آن هم با شخصی مانند ترامپ، فرصتی بود که از دست رفت. می‌توانستیم با حفظ منافع ملی خود پسای میز مذاکره بنشینیم، اما انسکار روحانی همدلی با دلواپسان را در این روزها به همه چیز ترجیح می‌دهسد. او می‌خواهد برجام را با راضی نگه داشتن همه ادامه دهد؛ تاکتیکی که تا ابد نمی‌توان آن را ادامه داد.

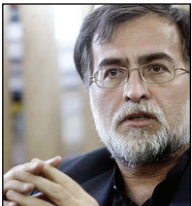
رد مذاکره‌ا

شیخ دیپلمات، مذاکره مستقیم با ترامپ را رد کرده است. مدتی قبل کوفی عنان گفته بود که برای حل ممانب خاورمیانه بهتر است ترامپ و روحانی به‌صورت مستقیم با یکدیگر گفت‌وگو کنند؛ اما مردی که همیشه با مذاکره با آمریکایی‌ها استقبال کرده، این بار پاسخش تنها یک «نه» بوده است. روحانی شاید این روزها در پاستور گمان می‌کند فرصت مذاکره مهیا نبوده است و یا اینکه بهتر است عطش آمریکایی‌ها را برای مذاکره بیشتر کند، همچنین او از یکسو فکر می‌کند که آمریکایی‌ها ممکن بوده‌از موضع بالا وارد مذاکره شوند و مسائلی را بیان کنند که در حال حاضر امکان مذاکره درباره آنها فراهم نیست، هیچ کس نیست که نداند این روزها روحانی از ترامپ عصبانی است، برخی گمان می‌کنند که برای مذاکره باید ابتدا دشمنی‌ها از میان برداشته شود تا بتوان کنار میز نشست اما در آمریکا دیپلماسی این گونه رقم نمی‌خورد، آنها در عین دشمنی هم می‌توانند با دیگران گفت‌وگو کنند، برای همین ترامپ حتی به رهبر کره شمالی هم پیشنهاد مذاکره می‌دهد، اما در تهران گاهی احساسات بر روابط سیاسی ارجحیت دارد؛ لذا همه چیز به این جمله خلاصه می‌شود که فرصت مذاکره فراهم نبود!

مذاکره به‌شیوه کاسترو

کوبا و آمریکا با یکدیگر دشمن تاریخی بوده‌اند؛ حتی اگر خروش‌جفر رهبر معنوی اصلاحات شوروی بساط موشک‌ها را در خلیج خوک‌ها جمع کند، اما درهای جهنم در جزیره بسته است و اجازه هیچ مذاکره‌ای با آمریکا وجود ندارد. اما قرار نبود دشمنی همیشگی تا انتهای تاریخ ادامه یابد، رانول کاسترو در آفریقای جنوبی در یک دیدار به ظاهر تصادفی با باراک اوباما دست می‌دهد و مدتی بعد درهای رابطه باز می‌شود، دشمنان رویه‌روی هم می‌نشینند و یخ‌ها آب می‌شود. این فقط منحصر به کوبا نیست، ریاض هم که در دوره اوباما منزوی شده است و حتی ترامپ درباره آنها گفته بود که باید پول تأمین امنیت منطقه را بدهند، رئیس‌جمهور آمریکا را کنار می‌بیز مذاکره می‌آورند و حالا او متحد استراتژیک عربستان محسوب می‌شود. در تهران می‌گویند ترامپ درهای مذاکره را بسته است، و هر چه می‌گوید فریبکاری است. راست می‌گویند، اما چه کسی باید راه عقلانی براساس منافع ملی را نشان بدهد؟ شاید روحانی می‌توانست نقشه ترامپ را بر هم بزند. دیپلمات کهنه‌کار خوب می‌داند که هیچگاه پیشنهاد مذاکره همیشگی نیست، و فرصت‌های تاریخی را نباید به‌سادگی به کناری گذاشت؛ او تجربه مذاکره غیر مستقیم در پاریس و نشست سعدآباد را دارد و می‌داند که بسیاری از پیام‌ها به‌درستی مخابره نمی‌شود و کانال‌های سری نمی‌توانند تمام را متعهد نگاه دارد، روحانی می‌داند روی سنگلاخ‌ها نمی‌توان دوید.

محمد عطر یانفر: تابوی گفتم‌وگویی ایران و آمریکا همیشه‌گی نیست

محمد عطر یانفر بر این باور است که اقدام روحانی در رد کردن پیشنهاد آمریکا منتهی بر دیدار با رئیس‌جمهور آمریکا اقدام درستی بوده است. او روحانی را سیاستمداری واقع‌بین می‌داند که با درکی همه‌جانبه تصمیم‌اش را اتخاذ می‌کند و ناگاهانه تصمیم نمی‌گیرد. عطر یانفر به «جامعه فردا» گفت: موضوع گفت‌وگوی ایران و آمریکا اگر چه یک تابوی همیشگی نیست و در ایران و آمریکا مدار طبیعی خود باز خواهد گشت؛ اما به‌نظر می‌رسد در حال حاضر زمان مناسبی برای این کار نیست. امروز جمهوری اسلامی از موقعیت مستحکم‌تری در دنیا برخوردار است و به‌رغم همه اختلاف‌ها و درگیری‌هایی که وجود دارد، آمریکا هم متوجه این موقعیت ایران است. از همین رو اقدام روحانی در رد کردن پیشنهاد دیدار با ترامپ اقدام درست و قابل‌دفاعی است. نکته قابل توجه دیگر این است که نمی‌توان از رئیس‌جمهور ایران توقع داشت بدون تأیید‌به‌های لازم از داخل تصمیمی را اتخاذ کند. در شرایط کنونی ما در دوران پس از برجام به‌سر می‌بریم و رهبری اجازه حدی از گفت‌وگوها را صادر کرده است.

نگوییم هر گز مذاکره نمی‌کنیم. باید حتی برای همین عدم مذاکره هم امتیاز بگیریم. رهبری نظام هم در زمانی از عدم مذاکره سخن می‌گفتند و سپس بعد از مهیا شدن شرایط، از ترش قهرمانانه دفاع کردند. وقتی خود ایشان از لزوم مذاکره حرف می‌زدند و ترش قهرمانانه دارند، چرا دولت باید اینقدر عجله کند؟ اگر می‌خواهد دیپلماتیک رفتار کنید باید شرط و شروط بگذارید. برای مثال بگویید اگر ترامپ حرف‌هایش را پس بگیرد یا به تعهدات خود وفادار باشد، ما حاضر به مذاکره هستیم و قبول می‌کنیم پای میز مذاکره بنشینیم. ابتدا صبر کنید تا ماکرون به‌صورت رسمی پیشنهاد بدهد و اصلاً اجازه دهید درستی و صحت این پیشنهاد مشخص شود و سپس اظهار نظر کنید. معنی این شرط و شروط همان عدم مذاکره است؛ اما بسیار دیپلماتیک تر و بسندند است.

سعید حجاریان می‌گوید روحانی کار درستی کرد که دست رد به سینه ترامپ زد. رئیس‌جمهور آمریکا نطق تند علی ایران ایراد کرد و ادبیات بی‌ادبانه‌ای نسبت به جمهوری اسلامی داشت. اما در عین حال معتقد است نباید مسیر مذاکره را به‌طور کامل مسدود کرد و خوب بود اگر باب مذاکرات در سطح وزرای امور خارجه که پیش از این برقرار شده بود، باز بماند. حجاریان در پاسخ به این سؤال «جامعه فردا» که اگر پیشنهاد دیدار میان روحانی و ترامپ، پیش از نطق او رسیده بود هم باید بدون تعلل جواب رد می‌داد، گفت: نه، آن زمان هم نباید می‌پذیرفت؛ زیرا در اصل ماجرا تفاوت چندانی نداشت، چرا که ترامپ پیش از این هم مواضع بسیار تند علی جمهوری اسلامی ایران اتخاذ کرده بود. او همچنین در پاسخ به این سؤال که بسیاری معتقدن نباید مسیر مذاکره بسته می‌شد، گفت: در سطح ریاست جمهوری که پیش از این هم روابطی نبوده که حالا بخواهد بسته شود؛ اما بهتر بود در سطح وزارت امور خارجه باز بماند. در حال حاضر شرایط حاکم میان ایران و آمریکا طوری است که در سطح پاین می‌توانند به گفت‌وگو بنشینند. حجاریان در پاسخ به این سؤال که دست رد روحانی به ترامپ چقدر شبیه فرصتی بود که خاتمی برای دیدار با کلینتون از دست داد، می‌گوید: ترامپ و کلینتون قابل مقایسه نیستند. کلینتون نسبت به ایران خیلی مؤدب‌تر بود. در آن زمان من خودم همراه هیأت ایرانی در آمریکا بودم و کلینتون از ابتدا مواضع بی‌ادبانه‌ای نسبت به جمهوری اسلامی نداشت.

پیروز مجتهدزاده: کار روحانی دیپلماتیک نبود

پیروز مجتهدزاده، استاد دانشگاه و کارشناس مسائل بین‌الملل، معتقد است که نپذیرفتن انجام مذاکره از سوی حسن روحانی، ریاست‌جمهوری ایران کار بسیار اشتباهی بوده است. او می‌گوید کار روحانی دیپلماتیک نبود و بهتر بود که حتی برای رد کردن انجام مذاکره، هم امتیاز می‌گرفت.

او در گفت‌وگو با «جامعه فردا» می‌گوید: فقط می‌توانم بگویم

که متأسف هستم. هدف تصمیمات اخیر ترامپ انجام دوباره

مذاکرات بود تا برنامه موشکی ایران حذف شود. روحانی اعلام کرد که ما هرگز مذاکره نمی‌کنیم. «هرگز» کلمه دیپلماتیکی نیست. نمی‌توان حرف زد که در آینده امکان نفض

